
INFORMATOR WYDZIAŁOWY

Wydział Matematyki i Informatyki UAM, ul. Umultowska 87, 61-614 Poznań

---

luty 2013

W dniu 20.12.2012 zmarł prof. dr hab. Aleksander Pełczyński, członek rzeczywisty Polskiej Akademii Nauk. Profesor Pełczyński pracował w Instytucie Matematycznym PAN w Warszawie od 1955 roku. Przez wiele lat był kierownikiem Zakładu Analizy Funkcjonalnej. Był członkiem Rady Naukowej Instytutu. Pełnił liczne funkcje: był wicedyrektorem, kierownikiem studiów doktoranckich. Należał do światowej czołówki matematyków; kontynuował dzieło Stefana Banacha i Lwowskiej Szkoły Matematycznej w dziedzinie analizy funkcjonalnej. Prof. Pełczyński był laureatem Medalu Profesora Władysława Orlicza przyznawanego przez nasz wydział oraz doktorem *honoris causa* naszego uniwersytetu.

★ ★ ★ ★ ★

W dniu 8.01.2013 odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Mirosławy Radziejewskiej. Tytuł rozprawy brzmiał „Wybrane zagadnienia addytywne kombinatorycznej teorii liczb”. Jej promotorem był prof. UAM dr hab. Tomasz Schoen (UAM), a recenzentami prof. UJ dr hab. Jarosław Grytczuk (Uniwersytet Jagielloński) i prof. dr hab. Tomasz Łuczak (UAM). W wyniku obrony komisja postanowiła wystąpić do Rady Wydziału z wnioskiem o nadanie mgr Mirosławie Radziejewskiej stopnia naukowego doktora nauk matematycznych w zakresie matematyki.

★ ★ ★ ★ ★

Na posiedzeniu w dniu 25.01.2013 Rada Wydziału zaopiniowała pozytywnie wnioski o przyznanie odznaczeń następującym pracownikom wydziału:

- Krzyża Kawalerskiego Orderu Odrodzenia Polski prof. drowi hab. Michałowi Karońskiemu,
- Medalu Komisji Edukacji Narodowej prof. drowi hab. Witoldowi Wnukowi i prof. UAM drowi hab. Leszkowi Skrzypczakowi,
- Medalu za Długoletnią służbę drowi Romanowi Czarnowskiemu i drowi Tadeuszowu Werbińskiemu.

★ ★ ★ ★ ★

Na tym samym posiedzeniu Rada Wydziału zatwierdziła regulamin zwiększający stypendia doktoranckie ze środków wydziałowych.

★ ★ ★ ★ ★

Rada Wydziału przyjęła w dniu 25.01.2013 zmianę uchwały w sprawie programu studiów doktoranckich.

★ ★ ★ ★ ★

Na posiedzeniu w dniu 25.01.2013 Rada Wydziału przyjęła zmianę uchwały w sprawie programu studiów I stopnia na kierunku informatyka.

★ ★ ★ ★ ★

Rada zatwierdziła rozszerzenie listy przedmiotów specjalizacyjnych.

★ ★ ★ ★ ★

W dniu 25.01.2013 Rada Wydziału nadała mgr Mirosławie Radziejewskiej stopień doktora nauk matematycznych w zakresie matematyki.

★ ★ ★ ★ ★

Na tym samym posiedzeniu Rada Wydziału powołała komisję w sprawie wszczęcia postępowania o nadanie prof. UAM drowi hab. Tomaszowi Schoenowi z Zakładu Matematyki Dyskretnej tytułu naukowego profesora w następującym składzie: prof. dr hab. Paweł Domański (przewodniczący), prof. dr hab. Tomasz Łuczak (zastępca przewodniczącego) oraz prof. dr hab. Lech Drewnowski, prof. dr hab. Jerzy Kaczorowski, prof. dr hab. Grzegorz Banaszak, prof. dr hab. Wojciech Gajda i prof. dr hab. Jerzy Jaworski (członkowie).

★ ★ ★ ★ ★

Rada Wydziału powołała na recenzentów w przewodzie doktorskim mgra Marka Dębczyńskiego, słuchacza Studoium Doktoranckiego przy naszym wydziale, prof. dra hab. inż. Marka Kubalę (Politechnika Gdańska) i prof. dra hab. inż. Macieja Drozdowskiego (Politechnika Poznańska). Rada powołała też komisję doktorską w następującym składzie: prof. UAM dr hab. Leszek Skrzypczak (przewodniczący), dr hab. Maciej Kandulski (zastępca

przewodniczącego), dr hab. Stanisław Gawiejnowicz (promotor), prof. UAM dr hab. Zbigniew Palka (egzaminator z dyscypliny podstawowej), prof. UAM dr hab. Jerzy Szymanski (egzaminator z dyscypliny podstawowej) oraz prof. dr hab. inż. Marek Kubale i prof. dr hab. inż. Maciej Drozdowski (recenzenci).

★ ★ ★ ★ ★

Cytat

Być powołanym do pracy w tej świątyni wiedzy [tzn. w uniwersytecie – uwaga moja, R.M.] jest wielkim szczęściem. Znikąd bowiem nie sływa na człowieka trwalsze i czystsze zadowolenie, jak z bezinteresownego szukania prawdy naukowej. A najważniejsze z tego źródła zadowolenie czerpie chyba ten, kto prawdy tej szukając zarazem zastanawia się zarówno nad nią samą, jak też nad najdoskonalszymi sposobami jej zdobywania. Jest to zadaniem filozofii i dlatego filozofia zajmuje wśród nauk miejsce centralne. Czyniąc przedmiotem swych badań samą prawdę, rozświeclając drogi ku niej wiodące, tworząc teorie naukowego poznania, filozofia staje się sojuszniczką i przewodniczką wszystkich, którzy na jakimkolwiek polu dociekań ludzkich dążą ku prawdzie. Budzi w nas krytycyzm, który chroni nas od ślepego ulegania autorytetom, od wygodnego poprzestawania na miłych nam nawyczkach intelektualnych, a także od zbytniego dufania w nasz ludzki, tak bardzo ograniczony rozum; każe nam domagać się jasności i ścisłości wszędzie tam, gdzie chodzi o stosowanie naukowej argumentacji, a zwalczać wszelakiego rodzaju męty myślowe, które pragną swoją odurzającą mglistością zastąpić uchwytność szczegółów i przejrzystość całości; uczy nas prześwieclać liczne pojęcia, którymi posługują się, nie wnikając w nie głębiej, nauki szczegółowe, i pozwala nam uświadamiać sobie nie mniej liczne założenia, którymi kierujemy się w rozważaniach i działaniach życia potocznego, w codziennej jego praktyce.

Kazimierz Twardowski, *O dostojeństwie uniwersytetu*,
mowa wygłoszona z okazji wręczenia mu dyplomu
doktora honoris causa Uniwersytetu Poznańskiego
21 listopada 1932 roku

★ ★ ★ ★ ★

Prof. dr hab. Mieczysław Mastyło został laureatem programu Mistrz Fundacji na rzecz Nauki Polskiej (FNP) otrzymując subsyduum profesorskie w zakresie nauk matematyczno-fizycznych i inżynierskich.

Prof. Mastyło jest czwartym laureatem programu Mistrz z naszego wydziału – poprzednio subsydia profesorskie programu Mistrz otrzymali prof. dr hab. Jerzy Kaczorowski, prof. dr hab. Roman Murawski i prof. dr hab. Tomasz Łuczak.

★ ★ ★ ★ ★

Wśród 26 laureatów prestiżowego konkursu MAESTRO 3 znalazł się prof. dr hab. Tomasz Łuczak. Jest to konkurs dla doświadczonych naukowców na finansowanie projektów badawczych mających na celu realizację pionierskich badań naukowych, w tym interdyscyplinarnych, ważnych dla rozwoju nauki, wykraczających poza dotychczasowy stan wiedzy, i których efektem mogą być odkrycia naukowe.

★ ★ ★ ★ ★

Prof. dr hab. Roman Murawski i prof. dr hab. Andrzej Ruciński otrzymali stypendia naukowe JM Rektora UAM.

★ ★ ★ ★ ★

W dniu 9.01.2013 odbył się trzeci wykład z cyklu wykładów otwartych „Wielowymiarowe metody statystyczne” organizowanego przez Oddział Poznański Polskiego Towarzystwa Statystycznego, Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk oraz nasz wydział. Wykład pt. „Analiza korelacji kanonicznych” wygłosili prof. dr hab. Mirosław Krzyśkoi i mgr Łukasz Waszak.

★ ★ ★ ★ ★

W dniu 29.01.2013 odbyło się kolejne spotkanie z cyklu Wykładów Otwartych dla młodzieży „Po indeks z Pitagorasem”. Dr Paweł Mleczek wygłosił referat pt. „Jak matematycznie opisać ruch?”.

Szczegółowe informacje o tym cyklu spotkań znajdują się na stronie web.wmi.amu.edu.pl w zakładce „Po indeks z Pitagorasem”.

★ ★ ★ ★ ★

Uniwersyteckie Studio Filmowe UAM zrealizowało w serii „Wybitne postacie uniwersytetu” film poświęcony sylwetce prof. dra hab. Tomasza Łuczaka. Można go obejrzeć na stronie:

<http://pracownicy.amu.edu.pl/content-p/wybitne-postacie-uniwersytetu-prof.-tomasz-uczak>

★ ★ ★ ★ ★

Z historii ...

---

50 lat temu, 12 kwietnia 1963 roku zmarł w Warszawie Kazimierz Ajdukiewicz. Urodził się 12 grudnia 1890 roku w Tarnopolu. Studiował filozofię, fizykę i matematykę na Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie. W roku 1912 uzyskał stopień naukowy doktora – promotorem rozprawy doktorskiej był Kazimierz Twardowski. W 1913 zdał egzamin państwowy na nauczyciela matematyki w szkole średniej. W latach 1913–1914 kontynuował studia na uniwersytecie w Getyndzie, gdzie słuchał wykładów E. Husserla, L. Nelsona i D. Hilberta. Poglądy tego ostatniego wywarły znaczny wpływ na Ajdukiewicza, co ujawniło się m.in. w jego rozprawie habilitacyjnej. Z chwilą wybuchu I wojny światowej powołany został do armii austriackiej. W 1915 wysłany na front włoski. W październiku 1918 objął w Krakowie w imieniu Wojska Polskiego dowództwo baterii, a potem – pociągu pancernego. Do września 1919 uczestniczył w walkach w okolicach Lwowa. W roku 1920 brał udział w wojnie polsko-rosyjskiej. W latach 1919–1922 pracował jako nauczyciel w gimnazjum lwowskim, a jednocześnie prowadził badania naukowe. W roku 1921 habilitował się na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Warszawskiego. W latach 1922–1925 wykładał jako docent prywatny na uniwersytecie we Lwowie oraz uczył w lwowskich szkołach średnich. W roku 1925 został profesorem Uniwersytetu Warszawskiego. Od roku 1928 był profesorem uniwersytetu we Lwowie. W latach 1940–1941 wykładał psychologię w Lwowskim Państwowym Instytucie Medycznym. W czasie okupacji niemieckiej pracował jako księgowy, a jednocześnie był czynny w tajnym nauczaniu. W latach 1944–1945 kierował katedrą fizyki Uniwersytetu Iwana Franki we Lwowie. W roku 1945 objął Katedrę Teorii i Metodologii Nauk¹ w Uniwersytecie Poznańskim, gdzie też w latach 1948–1952 piastował stanowisko rektora. W roku 1954 przeniósł się na Uniwersytet Warszawski.

---

¹Katedra ta została przekształcona na Katedrę Logiki Wydziału Matematyki, Fizyki i Chemii, a ta z kolei w roku 1970 – w Zakład Logiki Matematycznej.

Ajdukiewicz pracował naukowo przede wszystkim w zakresie logiki, semiotyki, epistemologii i ogólnej metodologii nauk. Bliski był mu zawsze antyirracjonalizm i empiryzm. Był także autorem ważnych i cenionych podręczników.

Był jednym z najwybitniejszych przedstawicieli szkoły lwowsko-warszawskiej. Reprezentował analityczne podejście do filozofii wykorzystujące techniki logiczne. Twórczość naukową rozpoczął od logiki i podstaw matematyki. W rozprawie habilitacyjnej sprecyzował kilka ważnych pojęć z zakresu metodologii matematyki. Wprowadził i badał regułę wnioskowania o nieskończenie wielu przesłankach zwaną ω -regułą, definiował wynikanie logiczne. Ważną rolę odegrała jego rozprawa z roku 1936, w której zawarł formalną analizę struktury składniowej wyrażeń oraz wprowadził specjalną notację i reguły sprawdzania poprawności syntaktycznej. Praca ta stworzyła podstawy tzw. gramatyki kategoryalnej (rozwijanej w szczególności w ośrodku poznańskim). W zakresie metodologii rozwijał tzw. metodologię pragmatyczną, w której rozważa się czynności składające się na naukę a nie tylko naukę jako wytwór czynności badawczych. W badaniach tych szczególną rolę odgrywa pojęcie rozumowania.

R.M.

★ ★ ★ ★ ★

W ostatnim czasie gośćmi wydziału byli:

- 6–31.01.2013 – mgr Paulius Šarka, Litwa, Wilno, Uniwersytet Wileński (opiekun: prof. UAM dr hab. Tomasz Schoen, Zakład Matematyki Dyskretnej),
- 31.01–6.02.2013 – prof. Hans-Gerd Leopold, Niemcy, Jena, Friedrich-Schiller-Universität Jena (opiekun: prof. UAM dr hab. Leszek Skrzypczak, Zakład Teorii Funkcji Rzeczywistych).

★ ★ ★ ★ ★

W ostatnim okresie odbyły się następujące wyjazdy naukowe pracowników wydziału:

- 3.01–30.06.2013 – mgr Wojciech Politarczyk, Niemcy, Bonn, Max Planck Institute for Mathematics – wykłady,

- 6–9.01.2013 – prof. dr hab. Grzegorz Banaszak, Niemcy, Münster, Universität Münster – konferencja,
- 15.01–15.02.2013 – prof. dr hab. Wojciech Gajda, Niemcy, Bonn, Hausdorff Center, Universität Bonn – wykłady i badania naukowe, program „Arithmetic Geometry”,
- 24–26.01.2013 – prof. dr hab. Zygmunt Vetulani, Niemcy, Berlin, META-NET konferencja *META-NET Network Meeting 2013*,
- 31.01–11.04.2013 – dr hab. Stanisław Gawiejnowicz, Tajwan, Hsinchu, National Chiao Tung University – wizyta w charakterze *visiting professor*.

★ ★ ★ ★ ★

Notatka

GEOMETRIA ARYTMETYCZNA NA 6TH EUROPEAN CONGRESS OF MATHEMATICIANS W KRAKOWIE

W ramach 6-go Europejskiego Kongresu Matematyków latem ubiegłego roku odbyły się w Krakowie dwie konferencje naukowe z arytmetycznej geometrii algebraicznej, które współorganizował nasz Wydział.

Konferencja satelitarna 6-go Kongresu, Algebraic and Arithmetic Geometry miała miejsce na kampusie Uniwersytetu Pedagogicznego w dniach od 28-go czerwca do 1-go lipca 2012. Wzięło w niej udział pięćdziesięciu matematyków z kraju i z zagranicy. W skład komitetu organizacyjnego weszli: Francesco Catanese z uniwersytetu w Bayreuth, Sławomir Cynk z Uniwersytetu Jagiellońskiego, Wojciech Gajda z UAM, Gerard van der Geer z uniwersytetu w Amsterdamie i Tomasz Szemberg z Uniwersytetu Pedagogicznego. W ramach tego spotkania mieliśmy okazję posłuchać dwunastu wykładów obejmujących tematyką szerokie spektrum zagadnień: od geometrii i arytmetyki powierzchni i 3-foldów algebraicznych, teorii motywów i kohomologii, grupy podstawowej, do teorii reprezentacji grup Galois. Pełną informację o wykładach i o przebiegu tej konferencji można znaleźć na stronie <http://aag2012.krakow.pl>. W przybliżeniu jedna trzecia budżetu konferencji pochodziła ze środków finansowych naszego Wydziału..

W ostatnim dniu Kongresu odbyło się minisymposium Arithmetic Geometry zorganizowane przez Samira Sikseka z uniwersytetu w Warwick w Anglii i piszącego te słowa. W ramach tej konferencji można było posłuchać czterech wykładów. Tim Dokschitser (Bristol University) mówił o hipotezie o parzystości dla krzywych eliptycznych. Sander Dahmen (Universitet Utrecht) omówił swoje wyniki z pracy z N.Bruinem (praca ukaze się w Annals of Mathematics) oraz pracy z M.Benettem o równaniach diofantycznych typu Fermata. Michael Stoll (Bayreuth Universität) i Szabolcs Tengely (Debrecen University) podczas swoich wykładów przedstawili najnowsze wyniki o znajdowaniu punktów wymiernych na krzywych hipereliptycznych i o rozwiązywaniu pewnych równań określonych za pomocą funkcji wymiernych.

W odczuciu uczestników i organizatorów obydwie konferencje były bardzo udanymi spotkaniami, które dobrze wpisały się w aktywność naukową środowiska matematyków podczas kongresu w Krakowie.

Prof. dr hab. Wojciech Gajda

Opracowanie Informatora: Roman Murawski (rmur@amu.edu.pl)

<http://info.wmi.amu.edu.pl>